

Contemporary Performing Arts and Sustainable Design

Kittithat Changthong*

Cultural Arts and Social Development Institute, Rangsit University

Araya Srikanlayanabuth

Faculty of Fine and Applied Arts, Chulalongkorn University

Manon Taranurak

Faculty of Fine and Applied Arts, Chulalongkorn University

Siwaree Arunyanart

Faculty of Fine and Applied Arts, Chulalongkorn University

*Corresponding author e-mail : kittithatfluke@gmail.com

Abstract

This article examines the integration of sustainable design concepts in contemporary performing arts. It focuses on two main aspects: (1) exploring the interconnections between contemporary performance and sustainable design through the application of design principles in performance creation, particularly in the use of environmentally friendly materials; and (2) analyzing the development and promotion of sustainable design practices in performance production—specifically the processes of using recycled materials in costume, set, stage, props, and lighting design—to reduce energy consumption and enable reusability in artistic works. The study employed document review and policy analysis related to creative and sustainability frameworks, along with an examination of selected contemporary performance festivals reporting outcomes in material use, energy efficiency, and recycling practices. The findings indicate that (1) the use of renewable materials such as natural fibers, recycled textiles, reclaimed wood, and modular sets facilitates reuse and end-of-life management; (2) choreographic approaches emphasizing bodily expression reduce dependence on large-scale props; and (3) lighting strategies that employ LED fixtures, systematic cue planning, and efficient power budgeting help minimize energy consumption without diminishing the aesthetic or expressive quality of performance.

Keywords : Contemporary Performing arts, Sustainable Design, Society, Environment

ศิลปะการแสดงร่วมสมัยกับการออกแบบเชิงยั่งยืน

กิตติธัช ช้างทอง*

สถาบันศิลปวัฒนธรรมและพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยรังสิต

อารยะ ศรีกัลยาณบุตร

คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มนน ธรานรักษ์

คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศิวี ธีรณารณ

คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

*อีเมลผู้ประสาน : kittithatfluke@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้ศึกษาการบูรณาการแนวคิดการออกแบบเชิงยั่งยืนในศิลปะการแสดงร่วมสมัย ซึ่งจะกล่าวถึงศิลปะการแสดงร่วมสมัยกับการออกแบบเชิงยั่งยืน 2 ประเด็น คือ 1) ศึกษาการเชื่อมโยงระหว่างศิลปะการแสดงร่วมสมัยและการออกแบบเชิงยั่งยืน โดยศึกษาถึงการนำหลักการของการออกแบบประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะการแสดงกับการเลือกใช้วัสดุที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ 2) ศึกษาการพัฒนาและส่งเสริมการใช้การออกแบบเชิงยั่งยืนในงานศิลปะการแสดง ถึงกระบวนการเลือกใช้วัสดุรีไซเคิลในการออกแบบเครื่องแต่งกาย ฉาก เวที อุปกรณ์ และแสงในงาน การแสดง ที่สามารถช่วยลดการใช้พลังงานและการออกแบบงานศิลปะที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ โดยวิธีการทบทวนเอกสารเชิงนโยบายและงานวิชาการ งานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้อง ร่วมกับการสำรวจกรณีตัวอย่างงานแสดง เทศกาลยุคใหม่ที่รายงานผลด้านวัสดุ พลังงาน และการนำกลับมาใช้ซ้ำ โดยผลการศึกษาพบว่า 1) การเลือกวัสดุหมุนเวียน เช่น เส้นใยธรรมชาติ ฝ้ายรีไซเคิล ไม่ใช่แล้ว และฉากแบบโมดูลาร์ เพื่อต่อการใช้งานซ้ำ 2) การออกแบบท่ารำที่เน้นการสื่อความหมายด้วยร่างกาย ลดการพึ่งพาอุปกรณ์ขนาดใหญ่ 3) กลยุทธ์แสงที่ใช้โคม LED การจัดคิวอย่างเป็นระบบ แบบแผนและการวางบักาลังไฟ ช่วยลดการใช้พลังงานโดยไม่ลดทอนคุณค่าทางการแสดง

คำสำคัญ : ศิลปะการแสดงร่วมสมัย, การออกแบบเชิงยั่งยืน, สังคม, สิ่งแวดล้อม

1. บทนำ (Introduction)

แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีของประเทศไทย ในปีพ.ศ. 2561 – 2580 ที่มุ่งเน้นการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนในทุกมิติ โดยเฉพาะด้านสิ่งแวดล้อมที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับทุกศาสตร์ ซึ่งถูกกำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีเป้าหมายเพื่อรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ สร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ และส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์หลัก ได้แก่ 1. ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง 2. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน 3. ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ 4. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม 5. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และ 6. ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ (National Economic and Social Development Council, 2018) จากประเด็นหัวข้อการศึกษาบทความเรื่องนี้ ผู้อ่านจะเห็นว่าประเด็นด้านศิลปะการแสดงและการออกแบบ ไม่ได้ถูกระบุถึงประเด็นดังกล่าวโดยตรง แต่ประเด็นเหล่านี้ถูกบรรจุอยู่ภายใต้ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์และด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งมุ่งเน้นการส่งเสริมพัฒนาด้านศิลปะและวัฒนธรรม สังคม สิ่งแวดล้อม รวมถึงการพัฒนาศักยภาพของคนไทยตลอดช่วงชีวิต โดยคณะรัฐบาลไทยได้กำหนดให้ความสำคัญกับศิลปะและวัฒนธรรมของประเทศไทย จึงก่อตั้งโครงการด้านการส่งเสริม SOFT POWER ขึ้น เพื่อเผยแพร่วัฒนธรรมไทยสู่สากล โดยปีพ.ศ. 2566 ได้จัดตั้งคณะกรรมการยุทธศาสตร์ SOFT POWER แห่งชาติ (NATIONAL SOFT POWER STRATEGY COMMITTEE - NSPSC) เพื่อส่งเสริมงานสร้างสรรค์ด้านต่าง ๆ ได้แก่ อาหาร เกม เทศกาล ดนตรี ภาพยนตร์ วรรณกรรม ศิลปะ การออกแบบ กีฬา แฟชั่น การท่องเที่ยว (Office of Creative Cultural Promotion, 2023) ซึ่งสอดคล้องกับประเด็น 6 ยุทธศาสตร์หลัก โดยเฉพาะด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ

ศิลปะการแสดงร่วมสมัย หมายถึง กระบวนการสร้างสรรค์ที่เน้นการทดลองรูปแบบและการบูรณาการสื่อกับศาสตร์ต่าง ๆ ใช้ร่างกาย การเคลื่อนไหวและพื้นที่ เป็นตัวแปรหลักในการสื่อสาร ผสานองค์ประกอบดั้งเดิมกับเทคโนโลยีใหม่และสนทนากับบริบทสังคมร่วมสมัย อีกทั้ง การออกแบบ เชิงยั่งยืน หมายถึง หลักการออกแบบที่มุ่งลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมตลอดวงจรชีวิตของงาน ตั้งแต่วัสดุ การผลิต การใช้งาน จนถึงการนำเสนองาน ยึดแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน เช่น ใช้ซ้ำ ซ่อมแซม รีไซเคิล โมดูลาร์ และเพิ่มประสิทธิภาพพลังงานโดยคำนึงถึงมิติทางสังคมและวัฒนธรรมของพื้นที่นั้น ๆ ความเชื่อมโยงระหว่างสองแนวคิดนี้อยู่ที่การทำให้หลักการยั่งยืนกลายเป็นรูปธรรมทางสุนทรียะ ผ่านการคัดเลือกวัสดุ การออกแบบฉาก เครื่องแต่งกาย ระบบแสง ตลอดจนโครงสร้างการผลิตงานแสดงที่คำนึงถึงการใช้ซ้ำและการจัดการทรัพยากรอย่างรับผิดชอบต่อสังคม

จากฐานแนวคิดดังกล่าว บทความนี้ตั้งสมมติฐานได้ว่า 1. การใช้วัสดุหมุนเวียนและระบบฉากแบบโมดูลาร์จะเพิ่มอัตราการใช้ซ้ำและลดของเสียโดยไม่ลดทอนคุณค่าทางการแสดง 2. การออกแบบท่าทางการเคลื่อนไหวที่เน้นภาษากายสามารถทดแทนการพึ่งพาอุปกรณ์ขนาดใหญ่ ลดภาระด้านวัสดุและโลจิสติกส์การผลิต และ 3. กลยุทธ์แสงที่ผสานโคม LED การจัดคิวอย่างมีประสิทธิภาพ และการกำหนดงบกำลังไฟอย่างเป็นระบบจะช่วยลดการใช้พลังงานอย่างสูงสุด ซึ่งวิธีการศึกษาประกอบด้วย การทบทวนเอกสารเชิงนโยบาย วรรณกรรมวิชาการ และงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้อง ควบคู่กับการนำเสนอกรณีตัวอย่างแบบเจาะจงของงานแสดงและเทศกาลร่วมสมัยที่เปิดเผยผลลัพธ์เชิงทรัพยากร เช่น ประเพณีและแหล่งที่มาของวัสดุ รูปแบบการนำกลับมาใช้ซ้ำ การออกแบบโมดูลาร์ โหลดพลังงาน จำนวนอุปกรณ์แสง และมาตรการหลังการแสดง เพื่อให้ได้หลักฐานเชิงประจักษ์ที่สามารถเปรียบเทียบได้ ผลจากการสังเคราะห์

ชี้ให้เห็นว่า การเลือกใช้เส้นใยธรรมชาติ ผ้ารีไซเคิล ไม่ใช่แล้วและหน่วยฉากแบบโมดูลาร์เอื้อต่อการถอดประกอบและใช้ซ้ำได้จริง ลดภาระขยะได้เป็นอย่างดี การออกแบบท่ารำที่เน้นภาษากายช่วยลดการพึ่งพาอุปกรณ์ขนาดใหญ่ โดยไม่กระทบความสามารถในการสื่อสารความหมายทางศิลปะ ขณะที่กลยุทธ์แสงที่ใช้โคม LED การจัดคิวอย่างมีประสิทธิภาพ และการกำหนดงบกำลังไฟ ช่วยลดการใช้พลังงานโดยไม่ลดทอนคุณค่าทางแสดงทุกรูปแบบ

บทความนี้มุ่งเน้นการอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างศิลปะการแสดงร่วมสมัยกับการออกแบบเชิงยั่งยืน โดยศิลปะการแสดงสามารถเป็นสื่อที่สามารถถ่ายทอดแนวคิดด้านสังคม ศิลปะวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมผ่านการออกแบบสร้างสรรค์ โดยเชื่อมทฤษฎีการออกแบบเชิงยั่งยืนเข้ากับภาคปฏิบัติของศิลปะการแสดงร่วมสมัยภายใต้กรอบวิเคราะห์เดียวกัน โดยเสนอวิธีสังเกตการณ์ที่ใช้ผลลัพธ์เชิงทรัพยากรเป็นหลักฐานและจัดทำกรอบประยุกต์ใช้ที่กระชับเพื่อนำไปสู่แนวทางบริหารจัดการทรัพยากรและพลังงานสำหรับองค์กรการแสดง อันนำไปสู่การลดขยะและการใช้พลังงานอย่างตรวจวัดได้ อีกทั้งยังสอดคล้องกับเป้าหมายคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและวาระเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของประเทศ พร้อมอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างศิลปะการแสดงร่วมสมัยกับการออกแบบเชิงยั่งยืน โดยยืนยันบทบาทของงานแสดงในฐานะ สื่อที่ถ่ายทอดแนวคิดด้านสังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมผ่านการออกแบบสร้างสรรค์ ทั้งในระดับการประยุกต์ใช้หลักการออกแบบและการคัดเลือกวัสดุที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ตลอดจนทิศทางการพัฒนาและส่งเสริมการใช้แนวคิดยั่งยืน ในภาคปฏิบัติงานสร้างสรรค์ ผ่านกระบวนการเลือกใช้วัสดุรีไซเคิลสำหรับเครื่องแต่งกาย ฉาก เวที อุปกรณ์ และระบบแสงของงานการแสดง เพื่อช่วยลดการใช้พลังงานและเอื้อต่อการนำองค์ประกอบกลับมาใช้ซ้ำได้

2. เนื้อหาของเรื่อง (Content of the story)

นำเสนอแนวทางการดำเนินงานโดยอาศัยมุมมองเชิงวิชาการ แนวคิดเชิงสร้างสรรค์และประสบการณ์ของผู้เขียน จากการประยุกต์ใช้การบูรณาการงานด้านศิลปะการแสดงร่วมสมัยกับการออกแบบให้มีความยั่งยืนต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะพรรณนา ดังนี้

2.1 การออกแบบเชิงยั่งยืนในศิลปะการแสดงร่วมสมัยในบริบทการเคลื่อนไหวท่าทาง

การออกแบบการเคลื่อนไหวท่าทาง ผู้ออกแบบท่าเต้น (Choreographer) จะมีกระบวนการคิดสร้างสรรค์เพื่อนำเสนอแนวคิดผ่านภาษากาย ซึ่งการเคลื่อนไหวแต่ละจังหวะ ท่วงท่าไม่ได้เป็นเพียงการแสดงออกเชิงศิลปะ แต่ยังสะท้อนวิถีชีวิต ความเชื่อ ปรัชญา จิตวิญญาณที่เกี่ยวข้องกับในหลากหลายมิติทั้งทางธรรมชาติ สังคม และศิลปะวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารต่อผู้รับชม โดยแนวคิดสำคัญคือการใช้ภาษากายเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Body Language) คือการสื่อสารด้วยท่าทางหรือการเคลื่อนไหวของร่างกายที่มีความหมายเชิงสัญลักษณ์ ซึ่งผู้ชมสามารถตีความได้ตามบริบททางสังคมและวัฒนธรรม โดยนักแสดงไม่จำเป็นต้องใช้คำพูด ซึ่งใช้เชื่อมโยงผู้ชมกับความคิดในการแสดงออกของผู้แสดงหรือเรื่องราวในศิลปะการแสดงร่วมสมัยนั้น ๆ

Figure 1 การแสดงบทเพลงลูกทุ่งจากวงดนตรีลูกทุ่งโรงเรียนประโคนชัยพิทยาคม ที่ใช้ภาษากายร่วมกับการเคลื่อนไหวร่างกายสื่อเป็นสัตว์ ช้าง กำลังเดินเท้าออกสู้รบ

Source : Facebook Fanpage of Chingcha Swan (2022)

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะการแสดงร่วมสมัยชุด "อาลัยรัก" โดยวงดนตรีลูกทุ่งโรงเรียนประโคนชัยพิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์ ใช้แนวคิดที่สื่อถึง “ด้วยจิตจงรักสถิตสถานต่อผืนแผ่นดินอันเป็นที่รักและหวงแหนยิ่งนาฏกรรมแห่งความรักพร้อมอุทิศชีวิตและจิตวิญญาณเพื่อคนรัก” ผ่านการแสดงศิลปะการเคลื่อนไหวและภาษากาย ผู้ออกแบบได้ตีความบทเพลง “พอเสร็จศึกมาแล้วพื่อยามวไถ่กลับไวโนะผัวจะผัวจ๋า” ซึ่งสะท้อนถึงความรักและความปรารถนาให้คนรักกลับมาหลังจากการทำการศึก การใช้ท่าทางการเคลื่อนไหวที่สอดคล้องกับบริบททางอารมณ์ของเพลงสื่อถึงความห่วงใย ความรัก และความใกล้ชิด ซึ่งในด้านการออกแบบ การเลือกใช้ร่างกายของผู้แสดงเพื่อสร้างรูปทรงของสัตว์ คือ ช้าง ซึ่งมีความหมายเชิงสัญลักษณ์ในการแสดงถึงความผูกพันระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ เป็นตัวอย่างของการใช้เทคนิคการเคลื่อนไหวทางกายภาพที่ไม่ต้องพึ่งพาวัสดุพลาสติกหรือโคมที่ใช้ในการสร้างรูปทรงประดิษฐ์ ซึ่งมักจะนำไปสู่การใช้ทรัพยากรอย่างฟุ่มเฟือยและสร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การออกแบบเชิงยั่งยืนในศิลปะการแสดงร่วมสมัยไม่เพียงเน้นที่การใช้วัสดุที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมแต่ยังรวมถึงการออกแบบท่าทางการเคลื่อนไหวที่สื่อสารแนวคิดความยั่งยืนผ่านภาษากายและศิลปะการเคลื่อนไหวร่างกายของผู้แสดง เพื่อสร้างความตระหนักรู้และแรงบันดาลใจแก่ผู้รับชม (Prakhonchai Pithayakhom School Folk Music Band, 2022)

Figure 2 การแสดงศิลปะการแสดงร่วมสมัยชุด บุปผาผกามาศ นาฏะช่อพยอม ที่ใช้ภาษากายร่วมกับการเคลื่อนไหวร่างกายสื่อสารถึงดอกไม้ที่กำลังจะเบิกบานชูดอก

Source : Facebook Fanpage of the Institute of Fine Arts and Social Development, Rangsit University (2024)

การสร้างสรรคศิลปะการแสดงร่วมสมัยชุด บุปผาผกามาศ นาฏะช่อพะยอม โดยสถาบันศิลปวัฒนธรรมและพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยรังสิต ผู้ออกแบบสร้างสรรค์ผลงานศิลปะการแสดงร่วมสมัยวางแนวคิดไว้ว่า การเชื่อมโยงกับการออกแบบการแสดงที่ใช้ผู้แสดงเล่นแทนการใช้อุปกรณ์ประกอบได้หลากหลายด้าน โดยเฉพาะการเน้นการใช้ร่างกายและการเคลื่อนไหวของผู้แสดงเพื่อสื่อสารอารมณ์และเนื้อหาของเรื่องราวสามารถสะท้อนถึงความยั่งยืนในแง่ของการลดการใช้วัสดุและทรัพยากรที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยการลดการใช้วัสดุมาทำเป็นอุปกรณ์ประกอบการแสดง ซึ่งการแสดง ชุดนี้ สามารถเลือกใช้ท่าทางและการเคลื่อนไหวของผู้แสดงเป็นสื่อหลักแทนอุปกรณ์ประกอบ เช่น การใช้มือและท่าทางเคลื่อนไหวร่างกายที่สามารถแทนที่วัตถุที่เป็นส่วนหนึ่งของเรื่องราวได้ การเลือกออกแบบให้ผู้แสดงแสดงแทนการใช้สิ่งของหรือวัสดุ จะช่วยลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและลดขยะจากอุปกรณ์ที่ไม่จำเป็น เนื้อหาของการแสดงเกี่ยวข้องกับดอกไม้และธรรมชาติ ผ่านการเคลื่อนไหวที่มีความอ่อนโยนและแสดงถึงการเติบโตและความงดงามของธรรมชาติ ซึ่งสิ่งสำคัญ การไม่ใช้วัสดุเกินความจำเป็น ถือเป็นสิ่งที่สามารถสะท้อนถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรและลดการทำลายสิ่งแวดล้อมได้ (Institute of Fine Arts and Social Development, Rangsit University, 2024)

Figure 3 การแสดงศิลปะการแสดงร่วมสมัยชุด The Eleven ที่ใช้ภาษากายร่วมกับการเคลื่อนไหวร่างกาย สื่อถึงการค้นหาทางกายภาพ สำรวจตัวตนผ่านการเคลื่อนไหว

Source : Chiba (2024)

การสร้างสรรคศิลปะการแสดงร่วมสมัยชุด The Eleven โดย FKA TWIGS ผู้ออกแบบสร้างสรรค์ผลงานศิลปะการแสดงร่วมสมัย ใช้แนวคิดไว้ว่า การแสดงนี้นำเสนอการเคลื่อนไหวที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาตนเอง โดยไม่มีการใช้เครื่องแต่งกายหรืออุปกรณ์ประกอบที่ซับซ้อนการออกแบบท่าทางและการเคลื่อนไหวของผู้แสดงเป็นหลักในการสื่อสารเนื้อหาและอารมณ์ของเรื่องราว ซึ่งการแสดงดังกล่าวไม่เพียงแต่ช่วยลดการใช้ทรัพยากรจากอุปกรณ์การแสดง แต่ในมุมมองทางการสื่อสารด้านอารมณ์ การแสดงดังกล่าวจะสามารถสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้แสดงและผู้ชมได้อย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น (Chiba, 2024)

ดังนั้น การออกแบบท่าทางเคลื่อนไหวในศิลปะการแสดงร่วมสมัยที่เน้นความยั่งยืน ถือเป็นกระบวนการที่ผสมผสานระหว่างศิลปะและการใส่ใจต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยการออกแบบท่าทางเคลื่อนไหวไม่เพียงแต่สะท้อนถึงความสวยงามในแง่มุมมองทางศิลปะร่วมสมัย แต่ยังมีบทบาทสำคัญในการสื่อสารและสร้างการรับรู้เกี่ยวกับความยั่งยืนในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรทางธรรมชาติ การลดการใช้วัสดุที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและส่งเสริมการใช้ชีวิตที่ยั่งยืน ซึ่งการสร้างสรรคด้วยท่าทางเคลื่อนไหวร่างกายถือเป็นหนึ่งในการสร้างแรงบันดาลใจแก่ผู้ชมและผู้สร้างสรรค์ผลงาน

2.2 การออกแบบเชิงยั่งยืนในศิลปะการแสดงร่วมสมัยในบริบทของฉากและเวทีการแสดง

การออกแบบเชิงยั่งยืนในศิลปะการแสดงร่วมสมัยเป็นแนวทางที่ผสมผสานระหว่างความคิดสร้างสรรค์และความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม หากในด้านการออกแบบฉากและเวทีการแสดง ในปัจจุบัน ผู้กำกับศิลป์ (Art Director) นิยมเลือกใช้วัสดุที่ยั่งยืนและสามารถรีไซเคิลได้ เพื่อลดผลกระทบต่อธรรมชาติ การเลือกใช้วัสดุธรรมชาติ อาทิ ไม้ไผ่ อุปกรณ์ที่ถูกใช้งานแล้ว ของรีไซเคิล ต่าง ๆ พร้อมการออกแบบที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ ทำให้ฉากหรือเวทีการแสดงสามารถใช้งานได้หลากหลาย สถานการณ์ตามความต้องการของการแสดงแต่ละประเภท รวมไปถึงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ในการออกแบบสร้างภาพ แสง และเสียง เข้ามาช่วยสร้างความรู้สึกรับชมศิลปะการแสดงของผู้ชมโดยไม่ใช้พลังงานเกินความจำเป็น

Figure 4 รูปภาพโรงละคร The Globe Theatre ลอนดอน ซึ่งมีการออกแบบเวทีและฉากในโรงละครที่มีการใช้วัสดุที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

Source : Shakespearesglobe (2021)

The Globe Theatre เป็นโรงละครที่มีชื่อเสียงในกรุงลอนดอน ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับวิลเลียม เชกสเปียร์ โรงละครแห่งนี้ถูกสร้างขึ้นครั้งแรกโดยคณะละครลอร์ดแชมเบอร์เลน (Lord Chamberlain's Men) ซึ่งเป็นคณะละครที่เชกสเปียร์สังกัดอยู่ โดยโรงละครแห่งแรกถูกสร้างขึ้นในปี ค.ศ. 1599 อย่างไรก็ตาม โรงละครดังกล่าวได้รับความเสียหายอย่างรุนแรงจากเหตุเพลิงไหม้เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน ค.ศ. 1613 ส่งผลให้มีการสร้างโรงละครแห่งที่สองขึ้นบนพื้นที่เดิมในปี ค.ศ. 1614 ซึ่งภายหลังโรงละครแห่งนี้ถูกสั่งปิดในปี ค.ศ. 1642 ต่อมาในปี ค.ศ. 1997 ได้มีการสร้างโรงละครเชกสเปียร์โกลบ(Shakespeare's Globe) โดยได้รับแรงบันดาลใจจากการออกแบบของโรงละครโกลบแบบดั้งเดิม ซึ่งการออกแบบคำนึงถึงหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน มีการเลือกใช้วัสดุที่สามารถรีไซเคิลได้ รวมถึงการออกแบบสถาปัตยกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม จะเห็นได้ว่าแนวคิดการออกแบบดังกล่าว แสดงถึงความมุ่งมั่นของการลดการใช้ทรัพยากรที่ไม่จำเป็น รวมไปถึงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ที่ช่วยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการเลือกใช้วัสดุที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ (Shakespearesglobe, 2021)

Figure 5 รูปภาพเวทีจัดแสดงดนตรี Terraforma Festival การออกแบบเวทีและฉากโดยสร้างจากต้นไม้ที่ถูกพายุ Vaia โค่น ทั้งหมด

Source : Rose (2021)

Terraforma Festival ที่จัดขึ้นในปี Villa Arconati นอกเมืองมิลาน เทศกาลนี้ตระหนักถึงสิ่งแวดล้อมและพยายามลดผลกระทบจากการก่อสร้างจากตัวงานให้เหลือน้อยที่สุด การนำวัสดุส่วนเกินที่เหลือจากการก่อสร้างมาใช้ใหม่เพื่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ อาทิ โต๊ะ ม้านั่ง ถังขยะ อ่างล้างจาน และฝักบัว ผู้สร้างสรรค์ผลงานใช้แนวความคิดการออกแบบของเทศกาลในปี ค.ศ.2022 โดยการยกระดับงานออกแบบเวทีใหม่ในชื่อ "Vaia Stage" ซึ่งตั้งชื่อตามเหตุการณ์สภาพอากาศรุนแรงที่เกิดขึ้นในปี ค.ศ. 2018 และทำให้ต้นไม้โค่นล้มจากพายุ Vaia ตัวแผ่นไม้ที่ใช้การก่อสร้างเวทีนี้มาจากต้นไม้ที่ถูกพายุโค่นล้ม ซึ่งช่วยให้ชุมชนโดยรอบสามารถนำไม้เหล่านี้ไปใช้ประโยชน์ก่อนที่ไม้จะเน่าเสียและไม่สามารถนำกลับมาใช้ได้อีก (Rose, 2021)

Figure 6 รูปภาพเวทีจัดแสดงดนตรี Wonderfruit การออกแบบเวทีและฉากโดย Solar Stage สร้างขึ้นจากไม้อัดเจาะรูและไม้ไผ่ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

Source : Kemmachart (2024)

เทศกาล Wonderfruit เป็นเทศกาลประจำปีที่เกิดขึ้นในจังหวัดชลบุรี ประเทศไทย ซึ่งเน้นการเฉลิมฉลองศิลปะ วัฒนธรรม ดนตรีและธรรมชาติ เทศกาลนี้มีการแสดงดนตรีหลากหลายแนวงานศิลปะติดตั้ง การออกแบบสถาปัตยกรรม การบรรยายและเวิร์กช็อป กิจกรรมเพื่อสุขภาพและประสบการณ์ด้านอาหาร

โดยจุดเด่นด้านการออกแบบเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมของ Wonder fruit คือการออกแบบเวทีที่ใช้วัสดุอย่างยั่งยืน และมีการพัฒนาโครงสร้างโดยไม่ต้องใช้อุปกรณ์ยึด ตัวอย่างเช่น Solar Stage ซึ่งสร้างขึ้นจากไม้อัดเจาะรูเกือบทั้งหมด และ Living Stage ที่ใช้ไม้ไผ่ โดยถือว่าเป็นพืชหาได้ง่ายและมีจำนวนมากในประเทศไทยและเป็นวัสดุที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในการก่อสร้าง (Kemmachart, 2024)

ดังนั้น การออกแบบฉากและเวทีการแสดงเพื่อความยั่งยืนเป็นการผสมผสานระหว่างนวัตกรรม การออกแบบและการตระหนักถึงผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม โดยผู้กำกับศิลป์ (Art Director) ได้มีแนวคิดการเลือกวัสดุที่มีความยั่งยืน อาทิ วัสดุรีไซเคิลหรือวัสดุที่สามารถย่อยสลายได้ตามธรรมชาติ ซึ่งช่วยลดการใช้ทรัพยากรที่ไม่สามารถทดแทนใหม่ได้ รวมถึงการสร้างสรรค์ฉากและเวที ยังคงใช้งานวัสดุที่ยั่งยืนที่ผู้ออกแบบคำนึงถึงการนำกลับมาใช้ใหม่หรือการออกแบบที่สามารถปรับใช้ได้หลายครั้งเพื่อลดการเกิดขยะในกระบวนการผลิตสร้างสรรค์ชิ้นงาน ถือเป็นการสะท้อนถึงการรักษาสิ่งแวดล้อมและเพิ่มคุณค่าทุกมิติของศิลปะการแสดงร่วมสมัย

2.3 การออกแบบเชิงยั่งยืนในศิลปะการแสดงร่วมสมัยในบริบทของการออกแบบเครื่องแต่งกาย

การออกแบบเครื่องแต่งกายในศิลปะการแสดงเพื่อความยั่งยืนมีความสำคัญเป็นอย่างมาก ในยุคปัจจุบันทั้งในแวดวงศิลปะการแสดงและแวดวงแฟชั่นสิ่งทอ ซึ่งดีไซเนอร์ (Designer) หันมานิยม ออกแบบเครื่องแต่งกายที่ไม่ใช่แค่การเลือกวัสดุที่เป็นมิตรกับธรรมชาติสิ่งแวดล้อม แต่ยังเชื่อมโยงไปถึงกระบวนการวิธีการผลิตและการใช้ทรัพยากรจากธรรมชาติ การใช้วัสดุที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้หรือวัสดุที่ย่อยสลายได้ตามธรรมชาติ การใช้ผ้าจากวัสดุรีไซเคิลหรือการเลือกใช้อีกการถักทอจากเส้นใยวัสดุจากธรรมชาติ รวมไปถึงการเลือกใช้สีย้อมผ้าจากพืชธรรมชาติหรือการใช้เทคนิคการย้อมสีที่ไม่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม

Figure 7 รูปภาพเครื่องแต่งกายชุด อาภรณ์ศิลป์ นารีรัตนากร สร้างสรรค์จากผ้าขาวม้าทอมือเส้นใยธรรมชาติของชุมชนศูนย์หัตถกรรมทอผ้าบ้านเขาเต่า จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

Source : Facebook Fanpage of the Institute of Fine Arts and Social Development, Rangsit University (2021)

การสร้างสรรค์ศิลปะการแสดงร่วมสมัยและเครื่องแต่งกายชุด อาภรณ์ศิลป์ นารีรัตนากร โดยสถาบันศิลปวัฒนธรรมและพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยรังสิต ผู้ออกแบบสร้างสรรค์ผลงานวางแนวคิดไว้ว่า อาภรณ์ศิลป์ นารีรัตนากร เป็นการร่วมมือกันระหว่างสถาบันศิลปวัฒนธรรมและพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยรังสิตและชุมชนศูนย์หัตถกรรมทอผ้าบ้านเขาเต่า จังหวัดประจวบคีรีขันธ์เพื่อสร้างสรรค์ผลงานที่สะท้อนการเชื่อมโยงระหว่างภูมิปัญญาท้องถิ่นและศิลปะการแสดงร่วมสมัยโดยใช้ผ้าขาวม้าทอมือจากเส้นใยธรรมชาติจากชุมชนเป็นวัสดุหลักในการออกแบบและสร้างสรรค์ชุดการแสดง ซึ่งเริ่มต้น

จากกระบวนการผลิตเส้นไหม การทอผ้า และการแต่งกาย ที่มีการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมท้องถิ่น พร้อมยังรักษาเอกลักษณ์เฉพาะของผ้าขาวม้าชุมชนบ้านเขาเต่าไว้ ร่วมกับการออกแบบการประยุกต์ใช้ เทคนิคศิลปะการแสดงร่วมสมัยเพื่อแสดงออกถึงศิลปะการทอผ้าแบบดั้งเดิมและสามารถสื่อสารความคิด สร้างสรรค์และการพัฒนาเชิงนวัตกรรมในวงการศิลปะการแสดงอีกด้วย (Institute of Fine Arts and Social Development, Rangsit University, 2021)

Figure 8 รูปภาพเครื่องแต่งกายของ The National Theatre ลอนดอน เครื่องแต่งกายจากวัสดุรีไซเคิล และการสร้างสรรค์จากวัสดุที่ย่อยสลายได้

Source : National theatre (2024)

The National Theatre (NT) ของลอนดอน เป็นสถาบันศิลปะการแสดงที่สำคัญที่สุดของโลกและเป็นศูนย์กลางของการแสดงละครในสหราชอาณาจักร ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1963 มีภารกิจหลักในการสร้างงานละครที่หลากหลาย รวมถึงการนำเสนอผลงานที่สำคัญจากทั้งนักเขียนท้องถิ่นและนักเขียนจากต่างประเทศ ในปัจจุบัน The National Theatre เข้าร่วมในโครงการ "The Green Theatre" ซึ่งโครงการนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการผลิตสิ่งของที่ต้องใช้ในการแสดง มุ่งเน้นการสนับสนุนและปฏิบัติตามแนวทางการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ อาทิ การเลือกวัสดุที่ยั่งยืน การลดการปล่อยคาร์บอน และการใช้พลังงานทดแทน โดยได้ดำเนินการต่าง ๆ คือ การนำวัสดุที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่หรือวัสดุที่มีความยั่งยืนมาใช้ในการออกแบบเครื่องแต่งกายและการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ซึ่งตั้งเป้าหมายในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกให้เป็นศูนย์ภายในปี ค.ศ. 2030 อีกทั้งการใช้พลังงานทดแทนการเปลี่ยนไปใช้พลังงานสะอาดในทุกขั้นตอนของการผลิต รวมไปถึงการจัดการขยะและรีไซเคิล การลดปริมาณขยะและการรีไซเคิลวัสดุที่ใช้แล้วเพื่อให้เกิดการหมุนเวียนภายในโรงละครแห่งนี้ (National theatre, 2024)

ดังนั้น การออกแบบเครื่องแต่งกายเพื่อความยั่งยืน ดีไซน์เนอร์ (Designer) มุ่งเน้นการใช้วัสดุที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม อาทิ ผ้าจากเส้นใยธรรมชาติหรือวัสดุรีไซเคิล รวมถึงกระบวนการผลิตที่ช่วยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และอีกหนึ่งประเด็นที่สำคัญ คือ การออกแบบคำนึงถึงการใช้งานที่ยาวนาน คุ้มค่า สูงสุด สามารถปรับเปลี่ยนหรือซ่อมแซมได้ เพื่อให้สามารถใช้งานได้นานเนื่องลดการทิ้งเป็นเศษขยะ รวมไปถึงการเลือกใช้สีและวัสดุที่ไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมซึ่งการออกแบบเครื่องแต่งกายที่ยั่งยืนช่วยให้คุณค่าในด้านของแฟชั่นและสิ่งทอและยังช่วยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

2.4 การออกแบบเชิงยั่งยืนในศิลปะการแสดงร่วมสมัยในบริบทด้านการออกแบบแสง

การออกแบบแสงในงานศิลปะการแสดง ถือมีบทบาทสำคัญในการสร้างบรรยากาศและสื่อความหมายในงานแสดง โดยสามารถใช้การออกแบบแสงเพื่อสร้างอารมณ์ หรือเน้นความสำคัญของตัวละครหรือสถานที่ในฉากได้ แต่ในประเด็นการออกแบบแสงในศิลปะการแสดงเพื่อความยั่งยืน ผู้ออกแบบแสงต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งยุคปัจจุบันมีการเลือกใช้หลอดไฟ LED พร้อมการใช้ระบบควบคุมแสงที่สามารถปรับความสว่างได้ตามต้องการ ซึ่งการออกแบบแสงเพื่อการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม ถือเป็น การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ร่วมกับการมุ่งเน้นแนวคิดการรักษาสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวเรา ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ในการแสดงสด โรงละครและเทศกาลศิลปะต่าง ๆ ทุกรูปแบบ โดยเน้นการใช้เทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและการใช้พลังงานทดแทน (Renewable energy)

2.5 การออกแบบเชิงยั่งยืนในศิลปะการแสดงร่วมสมัยในมิติของภูมิทัศน์เพื่อการแสดง

การบูรณาการด้านสิ่งแวดล้อมผนวกกับด้านสุนทรียะและศิลปะวัฒนธรรมเข้าไว้ด้วยกัน ถือเป็นการสนับสนุนผลงานสร้างสรรค์และการจัดการงานสร้างสรรค์อย่างรับผิดชอบต่อสังคมและโลก จึงเกิดแนวคิดที่คำนึงถึงทั้งด้านของเวที อาคาร พื้นที่โดยรอบให้เป็นระบบนิเวศการรับรู้ที่ศิลปิน ผู้ชม และชุมชนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน โดยสามารถวิเคราะห์ได้ ดังนี้ มิติทางกายภาพ มุ่งออกแบบโครงสร้างเวที องค์ประกอบทางสถาปัตยกรรม และทางสัญจรให้สอดคล้องกับวิถีการทํารายการและภูมิอากาศท้องถิ่น การใช้วัสดุหมุนเวียน เพื่อลดคาร์บอนฟุตพริ้นท์และยืดอายุการใช้งาน อีกทั้งมิติทางสุนทรียภาพ เน้นการกำกับประสบการณ์รับรู้อย่างประหยัต์ทรัพยากรแต่คมชัดด้านความหมาย ความสวยงามแบบประหยัต์และความรับผิดชอบต่อทรัพยากร และมิติทางวัฒนธรรม สังคม ให้ความสำคัญกับความหมายเชิงสัญลักษณ์ ความเชื่อ และวิถีชีวิตที่ภูมิทัศน์สะท้อน พร้อมการสืบสานภูมิปัญญาและทักษะท้องถิ่นผ่านวัสดุ เทคนิค และเรื่องเล่า

2.6 ทิศทางการพัฒนาและส่งเสริมการใช้การออกแบบเชิงยั่งยืนในงานศิลปะการแสดง

การออกแบบเชิงยั่งยืนในงานศิลปะการแสดงมีบทบาทสำคัญต่อการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ในปัจจุบันเป็นอย่างมาก นักสร้างสรรค์รุ่นใหม่ล้วนวางแนวคิดการสร้างสรรค์ผลงานเพื่อให้เกิดความยั่งยืน อาทิ การบูรณาการเทคโนโลยีเพื่อการแสดงอย่างยั่งยืน โดยเน้นการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทต่อการออกแบบศิลปะการแสดงร่วมสมัย รวมถึงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมแบบบูรณาการ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างศิลปิน ชุมชน และสถาบันการศึกษาจะช่วยสร้างพื้นที่การเรียนรู้และนวัตกรรมเชิงศิลปะที่ตอบโจทย์ความยั่งยืน รวมถึงการสนับสนุนศิลปินนักปราชญ์ท้องถิ่น ให้มีบทบาทในการนำเสนอแนวคิดด้านสิ่งแวดล้อมผ่านงานศิลปะ และการสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียนในงานศิลปะการแสดง โดยปัจจุบันนิยมใช้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน ใช้ในการเช่าแทนการซื้ออุปกรณ์จัดแสดงหรือการใช้วัสดุรีไซเคิล จะช่วยลดการสิ้นเปลืองทรัพยากรและเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจหมุนเวียนได้ ส่วนมุมด้านการศึกษาวิชาการ การสนับสนุนงานวิจัยและนวัตกรรมการออกแบบเพื่อความยั่งยืน โดยเพิ่มโอกาสความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาและภาคธุรกิจเพื่อพัฒนางานวิจัย โดยมุ่งเน้นการออกแบบเชิงยั่งยืน จะช่วยสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่สามารถนำไปใช้ได้จริงในอนาคตต่อไป

3. บทสรุป (Conclusion)

ศิลปะการแสดงร่วมสมัยกับการออกแบบเชิงยั่งยืน เป็นการรวบรวมศาสตร์ศิลปะทั้งสองศาสตร์เข้าไว้ด้วยกัน โดยถูกมนุษย์คิดสร้างสรรค์ผลงานออกแบบบนพื้นฐานของความเป็นไปได้สู่การส่งเสริมรักษา อนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมเข้าด้วยกัน ศิลปะการแสดงร่วมสมัยไม่เพียงแต่เป็นพื้นที่แสดงออกทางศิลปะวัฒนธรรม สังคม แต่เป็นสื่อกลางที่มีอำนาจในการสื่อสารประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมผ่านการออกแบบที่ต้องคำนึงถึงความยั่งยืน

ในเรื่องของการเลือกใช้วัสดุรีไซเคิล การลดการใช้พลังงานและการสร้างสรรค์พื้นที่การแสดงที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ล้วนเป็นวิธีที่นักออกแบบในปัจจุบันเริ่มปรับตัวและหันมาคำนึงถึงการสร้างงานเพื่อการตระหนักรู้และส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงในสังคม นอกจากนี้ การบูรณาการเทคโนโลยีและศิลปะวัฒนธรรมท้องถิ่นยังช่วยเพิ่มคุณค่าให้กับงานศิลปะในแง่ของความคิดสร้างสรรค์และความยั่งยืนทางเศรษฐกิจ และการให้อำนาจความรู้ผ่านการแสดงศิลปะ ช่วยให้เกิดความเข้าใจและความร่วมมือในการรักษา อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนได้ อีกทั้งสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ให้กับสาขา Performance Studies, Sustainability Studies และด้านงานวิจัยแบบ Practice-as-Research (PaR) ซึ่งเน้นการศึกษาผ่านกระบวนการปฏิบัติจริงและการทดลองอย่างเป็นระบบ โดยเชื่อมโยงการออกแบบเวที ฉาก แสง และเครื่องแต่งกายเข้ากับการวิเคราะห์ทางสิ่งแวดล้อมและสังคมได้อย่างมีเหตุผล โดยสามารถนำเนื้อหาของบทความไปประยุกต์ใช้ใน การจัดทำรายวิชาการเรียนรู้ใหม่ อาทิ การออกแบบเพื่อศิลปะการแสดงอย่างยั่งยืน หรือการผลิตงานแสดงสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบบูรณาการระหว่างนักศึกษาด้านการออกแบบ นาฏศิลป์ วัฒนธรรมศึกษา และสิ่งแวดล้อมสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ตามนโยบาย Soft Power ของประเทศไทย

อนึ่ง ศิลปะการแสดงได้นำเสนอ อนุรักษ์ และส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น และช่วยในการกระตุ้นเศรษฐกิจสามารถสร้างรายได้ในแขนงการแสดงได้อย่างต่อเนื่อง แต่ประเด็นด้านการส่งเสริมและรักษาสิ่งแวดล้อมในงานศิลปะการแสดง ยังได้รับความสนใจไม่มากนักเมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ ดังนั้น จึงจำเป็นที่จะต้องศึกษา วิจัย เกี่ยวกับประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมในงานศิลปะการแสดงร่วมสมัย โดยควบคู่ไปกับการออกแบบเพื่อให้ศิลปะการแสดงร่วมสมัยสามารถพัฒนาอย่างยั่งยืน อาทิ ด้านการออกแบบงานเรขศิลป์ที่สะท้อนอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม วิถีชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ ชุมชนท้องถิ่น เพื่อแสดงถึงอัตลักษณ์ความเป็นชนชาติไทยผ่านองค์ประกอบทางศิลปะการออกแบบ เรขศิลป์ถือเป็นศาสตร์ศิลปะที่สามารถเป็นสื่อกลางในเผยแพร่เอกลักษณ์ อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม และวิถีชีวิตของชุมชนเป็นอย่างดี และสามารถผสานแนวคิดด้านความยั่งยืนในการออกแบบเพื่อให้เกิดผลเชิงบวกต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้ศิลปะการแสดงร่วมสมัยและการออกแบบสามารถรักษาและเผยแพร่มรดกทางวัฒนธรรมได้อย่างยั่งยืน

4. เอกสารอ้างอิง (References)

- Chiba, J. (2024). *THE ELEVEN BY FKA TWIGS* [SOTHEBY'S] [Video]. *YouTube*. Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=pewBhu6MXsg>
- Chiba, J. (2024). *THE ELEVEN BY FKA TWIGS* [SOTHEBY'S]. *YouTube*. Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=pewBhu6MXsg>
- Facebook Fanpage of Chingcha Swan. (2022). Movement of the body symbolizing an elephant walking to battle [Photograph]. *Facebook*. Retrieved from <https://shorturl.asia/Yb7WW>. [in Thai]
- Facebook Fanpage of the Institute of Fine Arts and Social Development, Rangsit University. (2021). *Costume of Aporn Sin Naireeratnakorn* [Photograph]. *Facebook*. Retrieved from <https://shorturl.asia/4XYo5>. [in Thai]
- Facebook Fanpage of the Institute of Fine Arts and Social Development, Rangsit University. (2024). *Contemporary performing arts performance titled Buppha Phakakamart Nata Chao Phayom* [Photograph]. *Facebook*. Retrieved from <https://shorturl.asia/XNW9O>. [in Thai]

- Institute of Fine Arts and Social Development, Rangsit University. (2021). *Costume of Aporn Sin Naireeratnakorn* [Personal interview]. [in Thai]
- Institute of Fine Arts and Social Development, Rangsit University. (2024). *Costume of Aporn Sin Naireeratnakorn* [Personal interview]. [in Thai]
- Kemmachart. (2024). *Wonderfruit music performance setup: Stage and scene design by Solar Stage created from perforated plywood and environmentally friendly bamboo* [Photograph]. *Harper's Bazaar Thailand*. Retrieved from <https://harpersbazaar.co.th/lifestyle/wonderfruit-2024/>. [in Thai]
- Kemmachart. (2024). *Wonderfruit 2024: Music, art, and cultural festival of happiness amidst nature*. *Harper's Bazaar Thailand*. Retrieved from <https://harpersbazaar.co.th/lifestyle/wonderfruit-2024/>. [in Thai]
- National Economic and Social Development Council. (2018). *National Strategy 20-Year Plan (2018-2038) Summary* (p.2). National Economic and Social Development Council. Retrieved from <https://shorturl.asia/9CTzA>. [in Thai]
- National Theatre. (2024). *Costumes made from recycled and biodegradable materials* [Photograph]. *National Theatre*. Retrieved from <https://www.nationaltheatre.org.uk/news/welcome-to-the-green-store/>
- National Theatre. (2024). *Welcome to the National Theatre Green Store*. *National Theatre*. Retrieved from <https://shorturl.asia/9Ck8G>
- Office of Creative Cultural Promotion. (2023). *National Soft Power Strategy Committee (NSPSC) to promote creative work*. *Office of Creative Cultural Promotion*. Retrieved from <https://shorturl.asia/Pyehk>. [in Thai]
- Prakhonchai Pithayakhom School Folk Music Band. (2022). *Performance of Alaai Rak folk song by Prakhonchai Pithayakhom School Folk Music Band*. *Facebook*. Retrieved from <https://shorturl.asia/Yb7WW>. [in Thai]
- Rose, M. (2021). *Festival news in Milan city at the moment* [Photograph]. *Milan festival series*. Retrieved from <https://shorturl.asia/d0SoB>
- Rose, M. (2021). *Festival news in Milan city at the moment*. *Milan festival series*. Retrieved from <https://milanfestivalseries.com/tag/festival-terraforma-di-milan-bagian-1/>
- Shakespearesglobe. (2021). *Shakespeare's Globe* [Photograph]. *London City Hall*. Retrieved from <https://shorturl.asia/tvuRn>
- Shakespearesglobe. (2021). *Shakespeare's Globe*. *London City Hall*. Retrieved from <https://shorturl.asia/tvuRn>